

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
[www.philosophical-research.org]

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΚΣΤ'
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2012 - 2013

ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΕΙΡΑ
(Άνοιξη – Καλοκαίρι 2013)

ΓΛΩΣΣΑ, ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΛΑΣΣΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Μέρος Ι
Από τους Σκοτεινούς Αιώνες μέχρι το 600 π.Χ.

Σεμινάριο 9

Την Δευτέρα 1η Ιουλίου, 6.45 - 9.45 μμ. Θα πραγματοποιηθεί το 9^ο Σεμινάριο της παράλληλης φετινής σειράς. Η συνάντησή μας θα γίνει αυτή την φορά κανονικά στην Αίθουσα Σεμιναρίων της «Αγοράς Αργύρη», είσοδος από Αγίου Ανδρέου.

Θα συνεχίσουμε την μελέτη των ποιητικών εξελίξεων κατά την μορφοποιητική λειτουργία του συστατικού Ελληνικού, αρχέγονα Δωρικού, βιώματος του Κάλλου. Δύο ποιητικά είδη διαδηλώνουν εξ εναντίου την κοινή βάση και τις ιδιαίτερες προτιμησιακές εμπειρίες του Ελληνισμού: ανηλεές, διαβρωτικό σκώμμα και ακραίο αισθησιακό ερωτισμό αφ' ενός, υψηγορούντα λυρισμό περί σύμβολα, αρχέτυπα και μύθους αφ' ετέρου.

Θεματικός άξονας στην συζήτησή μας θα είναι λοιπόν,

Δύο αντίθετα Είδη Ποίησης τον 7^ο π. Χ. αιώνα:

Ύαμβος και Επικολυρισμός.

(Αρχίλοχος ο Πάριος και Στησίχορος ο Ιμεραίος)

Τα ποιητικά κείμενα που θα αναλύσουμε στο σεμινάριο θα διανεμηθούν επί τόπου για να τα έχουμε πρόχειρα εμπρός μας, και είναι τα εξής.

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ ΚΑΙ ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ:

Οι Δύο Πόλοι του Λυρισμού

- 1) χηρσίν δ[τόν
 δ' άπαμ[ειβόμενος
 ποτέφα [κρατερός Χρυσάορος ά-
 θανάτοιο [γόνος καί Καλλιρόας
 «μή μοι θά[νατον προφέρων κρυόεν-
 τα δεδίσκ[ε' άγάνομα θυμόν,
 μηδαμελ[
 αί μέν γάρ[ρ γένος άθάνατος πέλο-
 μαι καί άγή[ραος ώστε βίου πεδέχειν
 έν Όλύμπ[ωι,
 κρέσσον[έ-
 λέγχεα δ[
 καί τ[
 κεραϊ[ζομένας έπιδην βόας ά-
 μετέρω[ν άπόνοσφιν έπαύλων·
 αι δ' ώ φί[λε χρηή στυγερόν μ' έπί γη-
 ρας [ίκ]έσθαι,
 ζώ[ει]ν τ' έν έ[φαμερίοις άπάνευ-
 θε θε[ε]ών μακάρω[ν,
 νύν μοι πολύν κά[λλιόν έστι παθῆν
 ο̅ τι μόρσιμ[ον ἢ θάνατον προφυγῆν
 καί όνειδε[α παισι φίλοισι
 καί παντι γέ[νει καταχευέμεν έξ-
 οπίσω Χρυσ[άο]ρο[ς υ]ιόν·
 μη̅ τοῦτο φί[ί]λον μακά[ρε]σι θε[ο]ί-
 σι γ]ένοιτο
]. [.] κε[.]. [.] περι̅ βουσιν̅ έμα̅ις
]
]κλέος [

Στησίχορος, Γαρυοναϊς, Fr. 184A, S11

Campbell

2)]τα νόωι διέλεν
]ν·
 ἔδοάσσατό οἱ]πολὺ κέρδιον εἶν
]οντα λάθραι πολεμε[ῖν
 ἀνδρὶ] κραταιῶι·
 εὐρ]άξ κατεφράζετ[ό] οἱ
 πι]κρὸν ὄλεθρον·
 χῶ μὲν στέρνων ἔ]χειν ἀσπίδα πρόσ[θ',
 ὁ δὲ πέτρωι]
 κροτάφιοι καθίκ]ετο· τοῦ δ' ἀπὸ κρα-
 τὸς ἄφαρ μεγάλαι]
 καναχᾶι πέσεν ἰπ]πόκομος τρυφάλει'·
 ἅ δ' αὐτόθι μίμνεν] ἐπὶ ζαπέδωι·
 φέρ]ων στυγε[ρ]οῦ
 θανάτοι]ο τέ[λος
 κ]εφ[αλ]ᾶι πέρι [πότμον] ἔχων, πεφορυ-
 γ]μένος αἵματ[ι]. [..]ι τε χολᾶι,
 ὀλεσάνορος αἰολοδε[ί]ρου
 ὀδύναισιν Ὑδρας· σιγᾶι δ' ὅ γ' ἐπι-
 κλοπάδαν [ἐ]νέρεισε μετώπωι·
 διὰ δ' ἔσχισε σάρκα [καὶ] ὀ[στ]έα δαί-
 μονος αἴσαι·
 διὰ δ' ἀντικρὺν σχέθεν οἱ[σ]τὸς ἐπ' ἀ-
 κροτάταν κορυφάν,
 ἐμίαινε δ' ἄρ' αἵματι πορφ[υρέωι
 θώρακά τε καὶ βροτόεντ]α μέλεα·
 ἀπέκλινε δ' ἄρ' ἀνχένα Γαρ[υόνας
 ἐπικάρσιον, ὡς ὄκα μ[ά]κω[ν
 ἄτε καταισχύνουσ' ἀπαλὸν [δέμας
 αἰψ' ἀπὸ φύλλα βαλοῖσα ν[

Στησίχορος, Γαρυοναῖς, Fr. 184A, S15

Campbell

- 3) τᾶμος δ' Ὑπεριονίδα ἴς
 δέπας ἔσκατέβα <παγ>χρύσειον ὄ-
 φρα δ' Ὀκεανοῖο περάσαις
 ἀφίκοιθ' ἰαράς ποτὶ βένθεα νυ-
 κτὸς ἔρεμνᾶς
 ποτὶ ματέρα κουριδίαν τ' ἄλοχον
 παῖδας τε φίλους,
 ὁ δ' ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατὰ-
 σκιον ἵποσιν παῖς Διὸς† . . .

Στησίχορος, Γαρυοναῖς, Fr. 185 PMG = S17

Campbell

- 4)]μαχα[
 μέ]γα γὰρ πόλις ἀν[ξάνεται
 ὀπ[ό]κ' ἔσθλὰ θεὸς δ[ώ]η (vel δ[ιδοῖ),
 οὐδέ τις ἐστ' ἀρετὰ[(τιμά τε) βρο-
 τῶν παρὰ δα[ί]μον[ος αἴσαν
 καὶ Λάχεσιν· τ[ὸ]δὲ σᾶ[μα
 μά]λ' ἀριφραδέ[ς
 πολ]έμον τε [

Στησίχορος, Fr. 64b Campbell

- 5) <χορεύ>ματά τοι μάλιστα
 παιγμοσύνας <τε> φιλεῖ μολπὰς τ' Ἀπόλλων,
 κήδεα δὲ στοναχὰς τ' Αἴδας ἔλαχε.

Στησίχορος, Fr. 232 PMG, Campbell

- 6) εἰμὶ δ' ἐγὼ θεράπων μὲν Ἐνναλίου ἀνακτος
 καὶ Μουσέων ἐρατὸν δῶρον ἐπιστάμενος.

Αρχίλοχος, Ἐλεγείαι, Fr. 1 Diehl = 1

West

- 7) ἐν δορὶ μὲν μοι μᾶζα μεμιγμένη, ἐν δορὶ δ' οἶνος
Ἴσμαρικός· πίνω δ' ἐν δορὶ κεκλιμένος.

Αρχίλοχος, Ἐλεγείαι, Fr. 2 Diehl = 2
West

- 8) ἀσπίδι μὲν Σαῖων τις ἀγάλλεται, ἦν παρὰ θάμνῳ,
ἔντος ἀμώμητον, κάλλιπον οὐκ ἐθέλων·
αὐτὸν δ' ἐξεσάωσα. τί μοι μέλει ἀσπίς ἐκείνη;
ἐρρέτω· ἐξαὔτις κτήσομαι οὐ κακίῳ.

Αρχίλοχος, Ἐλεγείαι, Fr. 6a-b Diehl = 5
West

- 9) Αἰσιμίδη, δῆμου μὲν ἐπίρρησιν μελεδαίνων
οὐδεὶς ἂν μάλα πόλλ' ἰμερόεντα πάθοι

Αρχίλοχος, Ἐλεγείαι, Fr. 10 Diehl =
14 West

- 10) οὐ μοι τὰ Γύγεω τοῦ πολυχρύσου μέλει,
οὐδ' εἶλέ πώ με ζῆλος, οὐδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος·
ἀπόπροθεν γάρ ἐστιν ὀφθαλμῶν ἐμῶν.

Αρχίλοχος, Ἰαμβοί, Fr. 22 Diehl = 19
West

- 11) Ἰτις ἀνθρώπου φυή,
ἀλλ' ἄλλος ἄλλῳ καρδίην ἰαίνεται.
Ἰ τ[.] μελησα[...]. σάθη
Ἰε βουκόλῳ Φαλ[...].Ἰωι.
τοῦτ' οὐτίς ἄλλ]ος μάντις ἀλλ' ἐγὼ εἶπέ σοι·
Ἰγάρ μοι Ζεὺς πατήρ Ὀλυμπίων
ἔ]θηκε κάγαθὸν μετ' ἀνδράσι
οὐ]δ' ἂν Εὐρύμας διαψέγοι

Αρχίλοχος, Ἰαμβοί, Fr. 25 West

- 12) *ἑπτὰ γὰρ νεκρῶν πεσόντων, οὓς ἐμάρψαμεν ποσίν,
χειλίοι φονῆές εἰμεν*
Αρχίλοχος, Τετράμετρα, Fr. 61 Diehl = 105
West
- 13) *<-υ->μάχης δὲ τῆς σῆς, ὥστε διψέων πιεῖν,
ὡς ἐρέω.*
Αρχίλοχος, Τετράμετρα, Fr. 69 Diehl = 125
West
- 14) *ἐν δ' ἐπίσταμαι μέγα,
τὸν κακῶς <μ' ἔ>ρδοντα δεινοῖς ἀνταμείβεσθαι κακοῖς.*
Αρχίλοχος, Τετράμετρα, Fr. 66 Diehl = 126
West
- 15) *τοῖος ἀνθρώποισι θυμός, Γλαῦκε Λεπτίνεω πάϊ,
γίνεται θνητοῖς, ὅποιην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγχι
.....
καὶ φρονεῦσι τοῖ', ὀκοίοις' ἐγκυρέωσιν ἔργμασιν*
Αρχίλοχος, Τετράμετρα, Fr. 68 Diehl = 131+132
West
- 16) *τοῖος γὰρ φιλότητος ἔρωσ ὑπὸ καρδίην ἐλυσθεῖς
πολλὴν κατ' ἀχλὺν ὀμμάτων ἔχευεν,
κλέψας ἐκ στηθέων ἀπαλὰς φρένας*
Αρχίλοχος, Ἐπωδοί, Fr. 112 Diehl = 191
West
- 17) *δύστηνος ἔγκειμαι πόθωι,
ἄψυχος, χαλεπῆσι θεῶν ὀδύνησιν ἔκητι
πεπαρμένος δι' ὀστέων*
Αρχίλοχος, Ἐπωδοί, Fr. 104 Diehl = 193
West
- 18) *ἴστη κατ' ἠκὴν κύματός τε κἀνέμου*
Αρχίλοχος, Fr. 212 West

- 19) Ἀριστοτέλης δέ, φασί, κέρας ἀγλαὸν εἶπεν (Ὅμηρος, Ἰλιάς, Λ 385)
 ἀντὶ τοῦ αἰδοῖω σεμννόμενον...· καὶ ἔοικεν ὁ σκορπιώδης τὴν
 γλῶσσαν Ἀρχίλοχος ἀπαλὸν κέρας τὸ αἰδοῖον εἰπὼν ἐντεῦθεν τὴν
 λέξιν πορίσασθαι.

Ἀρχίλοχος, Fr. 247 West

- 20) ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνητῷ,
 δεύτερον δὲ καλὸν φύαν γενέσθαι,
 τὸ τρίτον δὲ πλουτεῖν ἀδόλως,
 καὶ τὸ τέταρτον ἡβᾶν μετὰ τῶν φίλων.

Συμποτικόν Σκόλιον, Fr. 7 Diehl = 890

Page